

Lolland Ældreråd – HØRINGSSVAR 12. september 2024

Emne: Budgetforslag 2025 i høring

Høringssvar til Lolland Kommune, KTM, FKF, ÆOS og ØKE-udvalget

Lolland Ældreråd afgav den 20. juni 2024 et uopfordret høringssvar til spareforslagene. Vi har nu kigget på det sidste nye sparekatalog og har herefter dette høringssvar til Budget 2025:

KTM-udvalget

2025-4 Kollektiv trafik

Sag nr. 13.05.12-G01-1-24 på KTM's møde den 2. sept. 2024 omhandler to spareforslag, som til sammen vil give de ønskede 1,9 mio. kr., og det blev besluttet, at begge forslag skulle vedtages i budget 2025.

I forslag 1 sammenlægges bus 780 og 723. Det medfører nedlæggelse af 780 fra Nakskov St. til Tårs. KTM ønsker undersøgt, hvilken anden kørsel der kan indarbejdes Nakskov-Tårs. 723 nedlægges Holeby-Rødby, og der henvises til skolekørsel på den strækning. Der imødeses længere ventetid til lokaltog.

Ældrerådet finder det uheldigt, at passagerer fra Rødby til Holeby skal via Maribo, og at kun skolebørnene har direkte bus til Holeby. 723 er allerede hårdt ramt, idet aftenture er sløjftet.

Færgen i Tårs skal sikres offentlig transport.

Samkørselstilbud, som der arbejdes med, skal nødvendigvis inkludere en løsning for ikke-digitale borgere, så disse ikke hæftes af. Desuden skal det sikres, at det ikke bliver muligt at misbruge samkørselsordningen ved "kreative påhit", som erfaringerne i Guldborgsund Kommune har bragt frem i lyset, jf. KTM's møde 2. sept. 2024 pkt. 2, bilag 3 "Afrapportering", side 29.

Endelig forventer vi i Ældrerådet, at Lolland Kommune lever op til sine ønsker i den kommunale Sundhedspolitik, som p.t. er i høring. Ifølge politikken ønsker kommunen at bekæmpe ensomhed, også blandt de ældre, og at alle skal tilbydes kultur- og fritidstilbud samt lige og bedre adgang til sundhedsvæsenet. Lolland er den kommune i Region Sjælland, hvor færrest husstande har egen bil. Flextur til kulturtilbud er en dyr løsning, og Flextrafik til læge og sygehus må forvente øget pres, når den offentlige trafik reduceres.

FKF-udvalget

Af 2025-90 Afskaffelse/reduktion af støtten til kulturhuse

Den forventede årlige nettobesparelse er nu på 250.000 kr. hvert af de kommende fire år, svarende til budgetforslaget for Brandstrup Foreningshus alene. Det undrer os derfor, at de øvrige fire kulturhuse stadig står til lukning iflg. spareforslaget. Det havde tydeliggjort hensigten med forslaget og afværget uro og tvivl, om man havde ændret i teksten til kun at nævne det kulturhus, som man reelt påtænker at lukke.

I Ældrerådet er vi generelt betænkelige ved at lukke kulturhuse. I landdistrikter er det helt afgørende, at de lokale kan samles og dyrke fællesskab tæt på, da offentlig

transport tit er en mangelvare. Sundhedspolitikken lover da også gode rammer for et aktivt og sundt liv, hvorfor lokale kulturhuse bør værdsættes.

ÆOS-udvalget

2025-12 Bortfald af støvsugning og gulvvask som del af kommunal rengøringsopgave

Ældrerådets anbefaling er:

1. Det er en kommunal opgave at tilbyde praktisk hjælp
2. Velfærdsteknologi må aldrig blive en spareøvelse
3. Den ældre skal kunne sige nej tak
4. En robot kan ikke overflødiggøre besøg af hjemmeplejen
5. Kommunen skal betale for robotten

ad 1:

Det kan aldrig undgå at være en kommunal opgave at sørge for støvsugning og gulvvask for borgere, der ikke selv magter denne opgave. Iflg. Serviceloven §83 skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Overskriften på spareforslaget er derfor misvisende.

Det fremgår af forslaget, at der er indhentet erfaringer fra to kommuner, men disse erfaringer vidner om et kompliceret, langvarigt og ressourcekrævende forløb med behov for tæt opfølgning og omfattende sagsbehandling.

I forvejen bevilges rengøringshjælp kun til borgere, som ikke selv, heller ikke over nogle dage, kan klare rengøringen. Mange er svækkede, også kognitivt, og sætter robotten sig fast under radiatoren, er de prisgivet. Tømning kræver, at robotten kommer op i bordhøjde, hvilket kan være svært at magte.

ad 2:

Det er bekymrende, at indførelse af robotstøvsuger/-gulvvasker er med i et sparekatalog. Velfærdsteknologi må aldrig blive en spareøvelse, men skal sigte på at skabe velfærd og værdi for den ældre.

ad 3:

Ældrerådet finder det vigtigt, at den ældre har valgfrihed og kan sige nej tak til robotten.

Lolland Kommunes "Strategi for Velfærdsteknologi" lover, at teknologiske løsninger kun vil blive introduceret og udfoldet i respekt for og samarbejde med borgere og pårørende. En procesmodel er beskrevet, som lover, at kun færdigudviklede teknologier anvendes, og at der gennemføres flere testforløb.

Professor, Institut for Mennesker og Teknologi ved Roskilde Universitet Annette Kamp har et glimrende indlæg den 23. aug. 2024 i Seniormonitor "[Teknologi udrulles ikke 'bare' i ældreplejen, men kræver tæt samspil med mennesker](#)"

ad 4:

Er en borger ikke i stand til at gøre rent selv, så kan besøg af hjemmeplejen ikke erstattes med en støvsuger-/gulvvaskerobot, for det er ikke kun gulvet, som den ældre ikke kan klare. Altså skal hjemmeplejen alligevel på besøg.

ad 5:

Ligeledes er det vores vurdering, at udgifter til indkøb og vedligeholdelse af robotten skal bæres af kommunen. Det er kommunen, som forventer at kunne spare penge. Så må det også være kommunen, som tager sig af indkøb af den rigtige slags robot til den bedst mulige pris.

2025-133 Reduceret afregningspris for døgnkost i Fælleskøkkenet

Ældrerådet bemærker, at det tidligere forslag om at fjerne biredet i hverdagene er udgået, men at man nu påregner at kunne reducere prisen for den ældres daglige kost ved en mere omkostningseffektiv produktion. Forudsat dog at alle parter i Fælleskøkkenet aftager, hvad der er aftalt. Ældrerådet bakker op om denne henstilling, men forventer også, at det må være forbundet med konsekvenser, såfremt nogle af parterne ikke skulle leve op til aftalen.

Som borgereffekt bemærker vi, at borgerne vil kunne forvente en lavere pris for døgnkost fra Fælleskøkkenet fremover, og vi er spændte på, hvor meget prisen bliver sat ned for borgerne, og hvornår prisnedsættelsen træder i kraft.

2025-36 Ubemandede åbne aktivitets- og træningstilbud

I flg. den nye Sundhedspolitik er Lolland Kommune stolt af sine åbne aktivitets- og træningscentre og opfordrer borgerne til at gøre brug af dem til socialt samvær og fysisk træning. Men samtidig ønsker man at fjerne de fire frivillighedskoordinatorer, som hvert sted fungerer som tovholder.

I Frivilligpolitikken lover kommunen ellers at støtte op om de frivillige, rekruttere flere og opkvalificere dem.

Gennemføres forslaget, gør man det stik modsatte, for uden de fire er der intet overblik og ingen har ansvaret. De frivillige har da også bebudet, at går de fire, så går de, dvs. nedlægges stillingerne, så opløser de frivillige foreninger sig selv, og så er det slut med motion, banko, spis-sammen, musik, ture, håndarbejde, kortspil, foredrag og fejring af mærkedage.

Listen over de mange forskelligartede og komplekse opgaver, som koordinatorene samvittighedsfuldt har varetaget, er lang og viser til fulde, at de fire har forstået at udvikle centrene, engagere og begejstre brugerne, og med en helt ekstraordinær arbejdsindsats har de brændt for opgaven, så de er blevet vellidte og en integreret del af centrenes DNA.

De har ikke bare fulgt deres jobbeskrivelse slavisk, men har været nytænkende og selv taget ansvar, holdt mange bolde i luften samtidig, og som problemknusere fået det hele til at fungere. Den slags medarbejdere er guld værd for en kommune, og at sætte dem til noget helt andet vil ikke bare lamme centrene, men også signalere manglende forståelse for selvstændig opgavevaretagelse, til stor skade for den ældre befolkning i kommunen.

Resultatet, hvis stillingerne fjernes – ensomhed, hurtigere behov for hjemmepleje og plejehjem – bør ikke komme bag på nogen.

Ældrerådet tager derfor skarpt afstand fra spareforslaget.

2025-38 Reduktion af forebyggende hjemmebesøg

Sundhedspolitikens kap. 4 lover, at kommunen vil stille konkrete forebyggende ydelser til rådighed for befolkningen og for særlige mål- og risikogrupper. Sundhedspolitikens vision er bl.a. at forebygge sygdom og mistrivsel ved tidlig opsporing. Disse fine

hensigter er i direkte modstrid med forslag 2025-38, som går på at nedlægge et årsværk på de forebyggende hjemmebesøg.

Som borgereffekt af spareforslaget nævner administrationen da også, at afledte konsekvenser af denne besparelse kan være et øget behov for ydelser fra kommunen. Skal Sundhedspolitikken tages alvorligt og være andet og mere end tomme ord, så nytter det ikke noget i samme åndedrag at slække på den forebyggende indsats.

ØKE-udvalget

2025-111 Afskaffelse af ugeannoncer

De blå Borgerinfo i Ugeavisen Lolland er ikke-digitale borgeres eneste mulighed for at holde sig ajour med kommunale aktiviteter, kurser for pårørende, nye tiltag, ordninger og regler, hvis de heller ikke har råd til at abonnere på Folketidende.

Afskaffes ugeannoncerne, må kommunen informere disse borgere på anden vis, hvis der ikke skal ske en forskelsbehandling mellem dem og de digitale borgere. En sådan diskrimination er ikke i overensstemmelse med kommunens værdier, som bl.a. er Åbenhed og Fairness.

Hvad Sundhedspolitikken angår, ønsker kommunen at synliggøre eksisterende kulturtilbud og aktivitetsmuligheder, og skal man her nå ud også til ikke-digitale borgere, er ugeannoncerne uundværlige.

2025-113 Ændret model for optagelse og streaming af byrådsmøder

Helt at afskaffe muligheden for at se byrådsmøder på Facebook og Youtube vil være et hårdt slag mod demokratiet. Herefter vil borgerne kun have avisomtale og mødereferatet som informationskilde, hvis ikke de har mulighed for at være fysisk til stede som tilhørere, og det er mange afskåret fra pga. afstand og manglende offentlig transport.

Politikerne er borgernes repræsentanter, og derfor bør borgerne også have mulighed for at følge med i, hvordan deres politikere forvalter deres mandat. Mødereferaterne er kun beslutningsreferater og afspejler ikke debatten i salen.

Mener kommunen det alvorligt, når "Åbenhed" er en af kommunens værdier, så bør der være en mulighed for, at borgerne kan se, hvad der foregår.

Den model, hvor der anvendes faste kameraer, vil derimod være en acceptabel løsning. I så fald skal alle byrådsmøder afvikles samme sted. Det kan her anbefales, at der vælges en mødesal, hvor borgere, der ønsker det, har mulighed for at være med i salen som tilhørere.

Med venlig hilsen

Lolland Ælderåd

12. september 2024